

DIRVA

Nr. 49

Balandis-April 26, 1963

Cleveland, Ohio

TARP ISTORINIŲ PARALELIŲ

ATSISAKYDAMAS NUO AKTINGOS POLITIKOS WASHINGTONAS LAUKIA PASIKEITIMU PACIOJE SOVIETŲ SAJUNGJOJE — KAD ATSPĒJUS JU POBODI, IESKOTA PAVYVDZIŲ CARŲ RUSIJOS ISTORIJOJE, BET IS JOS GALIMA ISSKAITYTI TIK VIENĄ: KIEK PAZAIĐĘ SU MINTIMI REFORMUOTI IR PALENGVINTI TAUTOS GYVENIMĄ, RUSIJOS VALDOVAI VĖL GRIEBDAVOSI ZIAURIŲ PRIEMONIŲ ISSILAIKYTI.

VYTAUTAS MĘSKAUSKAS

Jei Washingtono užsienio politika galima apibūdinti formulėje: "Wait and see", tai vičius pasaulinius susilaikius geresnių dienų turėti atitek iš Rytų Gyvenimui nevesti ir boližiuojančiu režimu, laikui bėgant, turėtis keistis. Ir Staliną peryvenus, keistis į geresnę pusę, Sankoma, kadaip yra ištinkinė Valstybės Departamento planavimų šešas prof. Walt Rostov. "Sviestos iš Rytų" iaukiantieji savo vičius paprastai remia sovietų-kinų nesutarimais ir viadus procesu pačioje Sovietų Sajungoje. Nesenai (Dirvos 43 Nr.) išleista palibėje apie Maskvos-Pekino santykius, dabar galime sustoti prie pačios Sovietų Sajungos keitimosi proceso.

Aplamai imant, vičius, kad Chrusčiovas sovietu režimą "suliberalins" nuojo nekais. Intelligentsia ir menininkams Chrusčiovą pasakė, kad jie laisvę niekados negaus. Ūdinis gyvenimas, kurį Chrusčiovą savo valdymo pradžioje (1957 m.) norėjo išcentratizuoti, dabar vėl iki smulkmenų tvarkomas iš Maskvos, o padėjėliaus bylos rodo, kad saugumas, apie kurio veiklą buvo kiek mažiau girdėti, pradėjo išsiųsas dirbtis ir kad saugumo organizacija vėl išskelė svarbiausios režimo ramsčius.

Save laikas "kremlinologistu" kolumnistas Josef Alsop, ryšium su aukščiaiu minėtais reiškiniais, ieško paralelių Rusijos istorijoje. Jei Stalino režimas turėjė kažką panaušas su Ivano Žiaurioju ir Petro Didžioju režimais, tai dabartinių būklę Sovietų Sajungoje primenant caro Nikalajus I-ojo gadyne.

Iš tiesų, tam tikrą paralelę tarp Chrusčiovo ir Nikalajaus I galima pravesti. Užėmės caru sosta 1825 metais Nikalajus I iš pradžiu buvo linkes padaryti kai kurias reformas, tačiau vėliau jis pradėjo kovoti su beikios laisvesnės minutes pasireškėjimui ir iškėlė slaptosios policijos organizaciją, kurios tikslas buvo išlaikyti susidariusių tvaiką. Migrandas Nikalajus I jautės, kad vienas jo režimas buvo pasmerktas sugriuti.

Šiuo tarpu sunku pasakyti, kiek Chrusčiovą norėjo sušvenčinti Stalino režimą, tačiau dabar atrodo, kad jis nenori ir negali toliau eiti ta linkme. Atvirikščiai,

yrą davinys verčiančių manyst, kad režimas bus bugrižintinas. Sugriežintumas turėtų būti sutiktas su nepasitenkinimu pačioje Sovietų Sajungoje. Ir juo labiau sovietų satelitų terpe. Bet žmonės buvo nepatenkinti ir Stalino režimu, tačiau tai ... nieko nepažeit.

Chrusčiovą jau yra 69 metų labai ilgai valdyti negalės. Parys sovietai leidžia gandus, kad jis galvauja pasirausti už poros metų, ką, žinoma, neatitinka tikrė-

nybel. Kas bus jo vietoje? Pradėjė su istorinėmis paralelių, galime tuo būti pasinaudoti toliau. Nikalajus I pasekė Aleksandras II-sis, istorijos apibūdinamas kaip geras, bet silpnavaus žmogus. Pradžioje jis buvo išradęs pravestį reikalmingas reformas, tačiau jos nepatenkino kraštutinių elementų, klioterorė banaga ir Aleksandras vėl turėjo ižverti prie gręžties režimą. Bet, žinoma, istorija pilnai nepasiarto. Štanden salygos yra liktoles, negu kad buvo kuryti laikas. Sovietų Sajungo savo rankose turėti baisius ginklus, kurie pašauļių labui turėtų būti tarptautinės kontrolės, nes ta pati istorija moko, kad absolutinai valdovai vystiek kaip jie vadinaisi -- carai ar kompartijos CK priimininkais -- labai dažnai naudotumis užsieniuose nori išspresti savo vidas problemas. Dėl to laukimo ir stebėjimo politika gali būti daugiau kenksmingas, kuriame dalyvavavo ir Lietuvos generalinis konsulatas Chucagoje dr. P. Daužvardis.

BALFO DIREKTORIAI SVARSTĘ VASARIO 16 GIMNAZIJOS IR LIETUVIŲ ŠALPOS REIKALUS

Daug ir svarbių problemų aptarė BALFO direktoriai savo suvaržavime, kuris vyko Š. m. balandžio 20 d., BALFO Centro palepalose, 105 Grand St. Brooklyn, N.Y.

Seime dalyvavo, po kelių mėnesius atstogu Floridae, BALFO pirmt. J. B. Končius, ir pa-informavo apie savo, nors ir neoficialiai, darbą bei rūpestį BALFO reikalaus atstogotu metu ir apie numatomas jo keliones, kurių metu jis visur judinsiąsi ir BALFO veikla.

Albinas Trečiokas, BALFO viceprez., iki šiol éjęs priimininku pareigas, pranešė, kad per 6 mén. Centro Valdybos posėdžiavo 8 kartus. Pagrindinį rūpestį sudarė Šalpos darbas, tačiau vėliau rūpinosi ir padetė gausingoms Šeimynių amrys ir Ši kraštą, BALFO kartu su kitu or-juostavais buvo pakvietas į Washingtoną, kuriantis dr. E. Armanienė ir reikalų vedėjas kun. L. Jankus. Trečiokas pažymėjo, kad visi BALFO Centro Valdybos narai nuoširdžiai bendradarbiau, ypatingai dr. Armanienė negaliellė auksorių laiko ir šeikšas.

Antanas Senikas, BALFO Centro Valdybos ižd., nužvietė dabartinių iždo stovų, pagydymas su prieity metu pajamomis ir išlaikomis.

Tarp kitokio jis priminė, kad kylant gyvenimo lygiui, beveik visiems dirbantiesiems buvo pakelta atlyginimas, todėl reikė-

ty 10% pakelti algas ir BALFO tartaustojamas.

Dei lvarui remontu ir gyventojų pasikeitimui padidėjus namų išlaikomyje išlaikoms sudaryta komisija iš k. L. Jankus, A. Senikio, J. Audēno ir S. L. Šušlo rūpinosi, to name okniaus reikalais.

Pažymėjima, kad BALF kapitalas laikomas tvairiuose bankuose taupomose sąskaitose.

IS BALFO direktoriai pranešimų paskelbė, kad skyriuje veikla pareinė nuo jų vadovybės ir kai kur gyviai reiškiasi, o kitar lečiau. A. Bachas, iš Philadelphia's, ištekė 1000 dol. čeką BALFO iždininkui Antanui Senikui. Be to, pranešimasis padarė dr. E. Armanienė, iš Baltimorės, A. Andruonis, iš Bostono, B. Spudienė iš Brooklyn, ir k.

Direktorius pranešimuse pasi- gesta Chicagos BALFO atstovas, kurie iš 5 direktorų nei vienė neavyko, ar vieta priešiškai, ar vieta priešiškai, kurios padėtis nepavydėtina. Trūksta cenzuotų mokytojų, pa- statų blogi ir jis perskaite iš gimnazijos vadovybės gauta BALFO prasymą 10,000 dollarių pašalpos naujų namų statybų.

Suvažiavimas vienbalsiai pasi- sekė, kad lietuviško židinio nau-

dingumas sverimto žemėje nelė- abojent, bet siūlyta pasvarstyti, ar verta plėsti rūmus, kai iždu- sinus vidus slėrumė.

Svarstant žios pašalpos prasymą susi- durta ir su kitais sunkumais, nes BALFO ištatai, kaip ir visų Šalpos organizacijai, draudžia nau-

doti lėšas statyboms, o ypač da-

organų vardu, o tikai žmonių ūžalpui.

Suvažiavimas paveidė

BALFO Centro Valdybai išskoti

būdu, kai iš tos padetės išserti,

aiškinis, ar negalima pakelti

ištatai, kad BALFS dėl to pakeli-

timu nenustoja savo karitatyvini-

požiūrio.

Bovo varstyta Šalpa JAV-se ir nutarta, kad pašalpas iš 50 dol. turėtų išmokėti reikalų vedėjas kun. L. Jankus iš Centro Valdybos nutarimų. Plačiai diskutuota Šalpa paverguose bei kiltuose krahste.

Suvažiavimui pirminkinėvo prel. J. B. Končius ir dr. E. Armanienė, sekretoriavo dr. A. Škerlys.

Po suvažiavimo vyko vašės, kurį metu, A. Trečiokui vadovaujant, buvo pagerbtas ligonėmis BALFO pirmt. prel. J. B. Končius, kuris Vatikanu susitiko prelato titulu proga. Iškilmingo vašės metu sveikino dr. E. Armanienė, V. Abraitis, A. Šenikas, J. Audēnas, R. L. Šušlis, P. Minčius, A. Bachas, Andruonis, P. Valnaukas, J. Šlepetytis ir k.

L. Jankus.

Sveikinėjai pagėdavo, kad

prelatas, būdamas arimiuose san-

ryliuose su Vatikanu aukštaišas pa-

reigyras, iškorty būdy atkreipi-

ju dėmesi, kad Vatikanas koegzis-

tių Peckauskas
4222 Euclid Str.
B. Chicago, Ind.

Lietuvos Laisvinimo Veiksniai pasitarimo, vykusio Chicagoje balandžio 20 d., dalyviai. Sėdi iš kairės: Dr. A. Trimakas, gen. konsul. dr. P. Daužvardis, L. Šimutis, V. Sidzikauskas ir dr. P. Grigaitis. Stovi: T. Blinstrubas, dr. V. Simaitis, L. Šmulkštys, inž. E. Bartkus, dr. K. Šidlauskas, M. Vaityda, inž. A. Rūdis, J. Talas ir dr. K. Drangeliš.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVOS LAISVINIMO VEIKSNIAI TARĘSI

Balandžio 20 d. Chicagoje, Amerikos Lietuvių Tarybos kvietime vyko Amerikos Lietuvių Tarybos, Vyriausioji Lietuvos Išlaikinimo Komiteto ir Lietuvos Laisvės Komiteto pasitarimas, kuriamė dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulatas Chicagoje dr. P. Daužvardis.

* Intensyvinti akciją JAV Kongrese, Vyriausybėje ir Jungtinėse Tautose, remiant pasargavimą sukuriant tarptautinės solidarumo dviuojuose New Yorke.

* Plėsti ir derinti laisvąjį pa-

saulio informavimą apie Lietu-

vojus okupuotoje Lietuvos, ir savo visuomenės informavimą apie veiksmus veikla;

* Suinteresuoti pasirodymu išlaikiniam Lietuvos politiniams ir kultūriniam pastrelškėjimui 1964-1965 metų Pasaulinėje Parade New Yorke;

* Smerkti kai kurias asmenybes apsiuvinant megsi santyklius su Sovietu okupuota Lietuva, kurie vestuvių iškylančiomis su okupantu Lietuvių užkarbu režimu, jo įstaigomis ir institucijomis ar su okupantu tarpaunčiomis asmenimis, [dabartiniu Lietuvos teisiniu tarptautiniu statusu] pažedimą ir į vienomis lietuvių tautos kovos prieš bolševinikų okupantų frontu išžiūrėti;

* Sveikina ir skatina VLKO pastangas surikiuotis visas teigiamas laisvųjų lietuvių jėgas Lietuvių laisvinti ir liejimbei išleivijoje ir tremtyje išlaikyti;

* Džiaugiasi laisvųjų lietuvių gyvu lajrumu Lietuvos ūžalpiumi, jų pareigūnų ir duosnumu, akivaizdžiai pasireiskusiai mūriniai, [dabartiniu Lietuvos nepriskiriamos pakelimo 45-tajų su-kaktų];

E. Čekiene

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* KANDIDATUI NOBLELIUI PREMIJOS LAUREATUS sioloma JAV Taikos Korpusas, vadovaujamas Sargent Shriver, prezidento Kennedy žvogriu, Galerinis tuo reikalui sprendimas priklauso nuo Norvegijos parlamento.

* JAV ŽURNALAS NEWSWEEK SPEJA, kad Sov. Sąjungos žemėlapis turėtų būti periplanotas. Išnykstančios iš žemėlapio tokios respublikos, kaip Lietuva, Latvija ir Estija, nes Sov. Sąjunga būsianti padalinys, į ekonominius, socialinius, ligoninius, pagrindinius, nebeattinčiančios ukrayai padėtai, verčiančios keisti ar neturėti, išskirti, ar negalima pakelti ištatai, kad BALFS dėl to pakeli-

timu nenustoja savo karitatyvinių pobūdžių.

* JAV ŽURNALAS NEWSWEEK SPEJA, kad Sov. Sąjungos žemėlapis turėtų būti periplanotas. Išnykstančios iš žemėlapio tokios respublikos, kaip Lietuva, Latvija ir Estija, nes Sov. Sąjunga būsianti padalinys, į ekonominius, socialinius, ligoninius, pagrindinius, nebeattinčiančios ukrayai padėtai, verčiančios keisti ar neturėti, išskirti, ar negalima pakelti ištatai, kad BALFS dėl to pakeli-

timu nenustoja savo karitatyvinių pobūdžių.

* RUOŠIANTIS ITALIJOS PARLAMENTO RINKIMAMS, ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJŲ naujos ūžalpiai, paskelbus populiarių Balio Jonu XXIII Pacemini Terris enciklikole, Dešinėjimą spauda artėjantių ūžalpų populiškais išraiškis, kai kurie pakenkintinė formacijos tarnyboms ir laikraščiams.

* JAV PAŠTO ADMINISTRACIJA GRASINA dar labiau suvaržytu laukimą, kai išsumžinti patarimavimą, kai nebus atstatytu paštu biudžete apka-pymai. Ko gerai, gal siūsti pašto pristatiavimą feso-tadieniais, kai tikrai pakentintinė formacijos tarnyboms ir laikraščiams.

* JAV LAIVYNO VADOVYBĘ pranešė suraidus vieta, kai nu- skendo povandeninis laivas Thry- zher, pareikalavęs 120 vyrųbylę.

-- Pasilik neutralus ir mes neturėsime jokio rūpesčio dėl tavo atstieles...

Laiškai iš Paryžiaus

Algirdas J. Greimas

Apie prancūzų politinį samojo

Užkrečius uždaras paštams kabinetą, žiūrygijamais jau buvo atsižudėtos daug manę amžinės pasakos. Užleidus tad žodį ketinimą,

Atėjo man minkštis pavysdžiai paliestriumi, kaičių prancūzai bändančiai uždirbti, kaip prancūzai bändančiai uždirbti ir samojų. Politika galbūt iš labai rimtas ir labai nerimtas reikalas. Paversti politiką į jukutus -- labai jau lengva, pigu. Rimta židėti į politiką -- nesodė. Šunku surasti vidurkelių: ir politiką išgelbėti, bet ir pasipuoni iš jos. Ar tai prancūzų politiniams huiomiskamai pavyksta, spręsite jūs patys.

Štai pirmasis pavysdžys. Robert Escarpit, prancūzų literatūros profesorius, duoda knygeklausen Le Monde 10-15 eilių aktualijos momentą. O aktualija -- Stalino mirties dešimtmiečio minėjimas,

DVIEJŲ RÖŠIŲ DIDYBĖ

Dviem būdais galima atvesti didelį vyrų sukaktį. Vieni pri-siminiami ju giminimo, kiti -- juo mirties suuktuvio proga.

ATSIUSTA PAMINĘTI

KAS GRAŽIAU? -- Pagaliau ir mūsų mažiausiai pasirodė lietuviškais motyvais ir lietuvišku tekstu paruoštas spalvinimui leidinys.

Išleido L.S.S. Lietuvos Skautų Brolionis Vilkiukų skyrius. Paroše ir spausdinio dail. ir leidėjas V. Vilejko.

Leidinį galima užsisakyti V. Vilejko leidykloje, 4346 So. Western Ave., Chicago 9, Ill. Kai-pa neapyėmėta, 16 ps. žurnale 14 paveikslų su lietuviškais tekstais. Spalvinti galima įvairių rūšių dažais.

Leidinio mygtuką ir reikišmingus pirmynas paveikslėlis, lydimas Šiai žodžiai: Geltona, Žalla ir raudona. Tai mūsų tėvynės vėliava. Man ją iškelti taip malonu su ja argins ir Lietuvą,

LITUANUS -- kertvystis numeris pasirodė Marijos Gimbutienės ir dr. Jonu Balio pagrindinių straipsnių, M. Gimbutienės mokslinių erudiciją žvelgia į senovės baltų religiją, giri dr. J. Balys patieka į šiamas pastarinto dešimtmiečio pagrindinių velikalų liečiančiuose Pabaltijo kraštus, apžvalgą.

Skaitytojai supažindinami su Lazdyno Pelešo körbyja, jauno, bet jau daug atsiekėjimo dail. Kestutės Zupakus dailės darbas ir pahtai kiek klonikos, liečiančios Pabaltijo bytą.

Adomas P. Jasas -- BOK PALAIMINTASI. Elėraščių rinkinys, išleistas Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos, 1963 m. 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. (Naujienos) 115 ps. Kaina 3,00 dol.

Vacys Kavalaidas -- KALNU GIESMĘ, premijuitas Draugo konkurse romanas, išleido Lietuvos Knygų Klubas, 4645 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois, 201 ps. Kaina 2,50 dol.

AIDA! -- kovo mėn. (3) nr., taip pat, kaip varso m. išsišai paskirtas Kultūros Kongreso kalbos ir rezoliucijoms uždokumentuoti.

Svelkintinas Aidių pasižiūrenti ma visa KK medžiagą sukoncentruoti į 2 žurnalo numerius. Tai dideliai patogumas steliali, ypatingai tiems, kurie domisi mūsų kultūrinio gyvenimo elga, kurieems ta medžiaga taip patankiai apsaugojama.

Stalinas sūkiai priklauso antroji kategorijai. Didelis istorinis trividas yra jo išnykimas, o ne jo atsiradimas. Kitapak, išsai priklauso prieš truputį atsispūstę. Štai jie sulaikiamas, kurie padaro gerą žmonijai numodamai egzistenciją, negatyviai nusidriekdamai istorijos paseine.

Devynioliktais amžius turėjo du merus: Victor Hugo giminės, Cesario miris kovo idėse, 1636: literatūrinių Cornelio giminės, 1815: politinė Napoleonas miris. Bendrai paėmus, yra dvi didybės rūsys. Viena iš jų pasireiškia dauburiu, kita -- relielu. Zodis alius lorynškai reiškė ir aukštias kaip kalnas ir gilus kapelės.

Kitas tokios pat rūšies komentarius -- Andre Frossard, Jo trumpi straipsniai spausdinami Le Figaro, dešinėjujį konservatorinį dienraštį. Jis -- gaullistas, ir gana aštatriai atkeria į "neoficialius" Dean Acheson pareiškimus.

GERA PAMOKA

Sumuša Indokinijoje ir kitur, prancūzų armija yra labai smulkus reikals, -- taip maždaug aškiniai Dean Acheson. Ir pati Prancūzija, palyginus ją su Amerikos galibye, tai kaip dviešimt metų ūkis kilogramo. -- Prancūzai išsidėmėti ir elgits atitinkamai.

Gera pamoka (kai žengus rūtingas, jis turtingas visose srityse, net ir išminkyte). Mes jā išminkės atitinkamai.

Sakyk man, kiek tu sveri, aš tau pasakysiu, kiek tu vertas. Sakyk man, kiek tu vertas, aš tau pasakysiu, ko tu gali tiketis iš savo draugu.

O, žinomas, ko tu tikies, aš tau pasakysiu, ar tau pridera stengtis išlikti gyvam, ar verčiau atsisakyti nuo šios ambicijos.

Nes tautos vertinamos pagal svorį, ir tikrai pagal svorį.

Stai dėl kio Fidel Castro respublika, kuri nė gramo nesveria, kuri, tai kiti uodus ar skurzdėliai (raudona), palyginus ją su Amerikos galibye, o ši pastaroji, tai nelyginant atominius 20,000 megatonų koids, -- stai dėl kuo Kubai nevidina jokių roles nei p. Kennedy politikoje, nei p. Dean Acheson apmąstymuose.

Grįžkime atgal prie Robert Escarpit, ir pasiskuikime, jo, kalbančio kurią kita tema, Prancūzų komunistinė studentų įma išminkti ir atsisako priimti partijos centro komitetą išdirbtas ideologines instrukcijas,

GALI ŽMOGUS GALVOS NETEKTI

Komunistų partija neprivalo nustebiti, jeigu ir jai tenka turėti bédos su savo studentais. Studenčiai pagal savo prigimtį, yra būtų ūkininkai. Pašlauskite bet kuri profesoriaus: Jis įsamiai pastarinto dešimtmiečio pagrindinių velikalų liečiančiuose Pabaltijo kraštus, apžvalgą.

Skaitytojai supažindinami su Lazdyno Pelešo körbyja, jauno, bet jau daug atsiekėjimo dail. Kestutės Zupakus dailės darbas ir pahtai kiek klonikos, liečiančios Pabaltijo bytą.

Adomas P. Jasas -- BOK PALAIMINTASI. Elėraščių rinkinys, išleistas Chicago Lietuvos Literatūros Draugijos, 1963 m. 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. (Naujienos) 115 ps. Kaina 3,00 dol.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.